

Vlaams
Parlement

stuk **1148** (2010-2011) – Nr. 3
ingediend op 24 oktober 2011 (2011-2012)

Voorstel van resolutie

van de dames Katrien Schryvers, Danielle Godderis-T'Jonck,
Else De Wachter, Vera Jans en Helga Stevens
en de heren John Crombez en Tom Dehaene

betreffende de opvolging van de aanbevelingen
van de bijzondere Kamercommissie
betreffende de behandeling van seksueel misbruik
en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie,
inzonderheid binnen de Kerk

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door mevrouw Marijke Dillen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Tom Dehaene.

Vaste leden:

de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de heer John Crombez, mevrouw Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de dames Gerda Van Steenberge, Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Mia De Vits, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

- 1148 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Amendementen

INHOUD

1. Toelichting door mevrouw Katrien Schryvers	4
2. Bespreking	4
3. Stemmingen	6
Tekst aangenomen door de commissie	7

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebelief besprak het voorstel van resolutie betreffende de opvolging van de aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk, tijdens haar vergadering van dinsdag 18 oktober 2011.

De amendementen op dit voorstel van resolutie zijn terug te vinden in *Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1148/2.

1. Toelichting door mevrouw Katrien Schryvers

Mevrouw *Katrien Schryvers* zegt dat haar voorstel van resolutie is gebaseerd op de bevindingen en aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk. Deze commissie had als opdracht dit misbruik te onderzoeken en aanbevelingen te formuleren om dit misbruik over de verschillende beleidsdomeinen heen te voorkomen.

De commissie is uiteindelijk tot 70 aanbevelingen gekomen. Deze 70 aanbevelingen zijn zowel door de commissie als door de plenaire vergadering van de Kamer goedgekeurd. Een aantal aanbevelingen heeft betrekking op Vlaamse bevoegdheden. Met haar voorstel van resolutie wil mevrouw Katrien Schryvers de Vlaamse Regering duidelijk aangeven dat ze de nodige initiatieven moet nemen om de aanbevelingen (mee) uit te voeren.

2. Bespreking

Mevrouw *Danielle Godderis-T'Jonck* drukt haar waardering uit voor het werk dat de bijzondere Kamercommissie heeft geleverd. Het resultaat van dat werk is 70 aanbevelingen waarvan er enkele onder de bevoegdheid van de gemeenschappen vallen.

Dit voorstel van resolutie vraagt terecht aandacht voor preventie. Elk geval dat wordt voorkomen dankzij een preventiebeleid, is een succes. Gezien het stijgende belang van internet in de leefwereld van kinderen, richt dit voorstel van resolutie zich ook op de virtuele wereld van het internet, waar kinderen extra kwetsbaar zijn voor volwassenen met malafide bedoelingen. Organisaties worden aangemaand een stappenplan op te stellen om op te treden bij seksueel misbruik.

Mevrouw *Else De Wachter* benadrukt dat dit voorstel van resolutie focust op Vlaamse bevoegdheden, zoals bijvoorbeeld jeugd, cultuur, welzijn en sport. Naast preventie is het ook belangrijk dat permanent werk wordt gemaakt van bewustmaking. Het is belangrijk dat dit thema bespreekbaar wordt.

Mevrouw *Marijke Dillen* zegt dat zij dit voorstel van resolutie zal goedkeuren. Het is belangrijk dat de aanbevelingen waar Vlaanderen verantwoordelijk voor is, nogmaals onder de aandacht worden gebracht. Dit voorstel van resolutie is grotendeels gelijklopend met de actualiteitsmotie van de dames Katrien Schryvers en Vera Jans, de heren Ward Kennes en John Crombez en de dames Güler Turan, Lies Jans en Danielle Godderis-T'Jonck tot besluit van het op 6 oktober 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de initiatieven van de Vlaamse Regering in verband met seksueel misbruik binnen de katholieke kerk en in andere gezagsrelaties (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 678/1).

De spreekster benadrukt dat een voorstel van resolutie goedkeuren niet volstaat. Veel belangrijker is dat de nodige initiatieven worden genomen. Afsluitend vraagt ze of het handvest aangekondigd door Child Focus (aanbeveling 67) er al is.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t schaart zich achter dit voorstel van resolutie, maar dient toch twee amendementen in omdat de aanbevelingen 24 en 68, die ook onder de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten vallen, ontbreken.

Amendement nr. 1 strekt ertoe aan het laatste streepje een 9° toe te voegen, dat luidt als volgt: “9° op basis van een gefaseerd actieplan uitgewerkt door de minister van Justitie in het kader van de interministeriële conferentie Justitie-Welzijn en op basis van nationaal eenvormige en internationaal vergelijkbare definities en classificaties betrouwbare en operationele registratiesystemen te ontwerpen en te hanteren binnen de sectoren waar seksueel misbruik in gezagsrelaties zich kan voordoen.

Belangrijke te registreren aspecten zijn de volgende:

- kenmerken van het slachtoffer;
- kenmerken van de dader;
- aard en context van de feiten;
- interventies ten aanzien van het slachtoffer;
- interventies ten aanzien van de dader;
- strafrechtelijke beslissingen (zie aanbeveling 24).”.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t verduidelijkt dat aanbeveling 24 stelt: “Op basis van nationaal eenvormige en internationaal vergelijkbare definities en classificaties dienen politionele, gerechtelijke, strafuitvoerende en hulpverleningsdiensten, alsook specifieke meldpunten, op regelmatige basis cijfergegevens te verzamelen en statistieken op te stellen aangaande de diverse vormen en evoluties van seksueel misbruik van minderjarigen. Daartoe dienen de respectieve sectoren, in onderling overleg, betrouwbare en operationele registratiesystemen te ontwerpen en te hanteren. De gegevens dienen op één centraal punt te worden verzameld, geanalyseerd en publiek ter beschikking gesteld (bijvoorbeeld bij het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC)). In de jaarlijkse overzichten dient in het bijzonder aandacht te worden besteed aan het fenomeen ‘seksueel misbruik binnen gezagsrelaties’, met inbegrip van gegevens uit de Kerk, de medische en paramedische sector, het onderwijs, sportfederaties en jeugdorganisaties.

Belangrijke te registreren aspecten zijn de volgende:

- kenmerken van het slachtoffer;
- kenmerken van de dader;
- aard en context van de feiten;
- interventies ten aanzien van het slachtoffer;
- interventies ten aanzien van de dader;
- strafrechtelijke beslissingen.

Daartoe werkt de minister van Justitie een gefaseerd actieplan uit, in het kader van de interministeriële conferentie Justitie-Welzijn.”.

De commissie kwam tot deze conclusie: “Meermaals werd de bijzondere commissie in haar werkzaamheden en meer bepaald bij het verzamelen van relevant cijfermateriaal geconfronteerd met gebrekkige registratiepraktijken in de betrokken sectoren inzake de diverse aspecten van seksueel misbruik. Binnen meerdere sectoren zijn de registratiesystemen slechts in beperkte mate uitgebouwd of blijven ze afwezig. Slechts zelden bieden de registratiesystemen specifieke informatie en verder inzicht in de problematiek van seksueel misbruik van minderjarigen of seksueel misbruik in gezagsrelaties. Daarnaast laat de wijze van registreren vrijwel geen vergelijkingen tussen deze sectoren toe, noch algemene conclusies. Er is enerzijds nood aan een continue verzameling van cijfermateriaal op een vergelijkbare wijze en anderzijds dient verdere statistische analyse mogelijk te worden gemaakt.”.

Mevrouw *Katrien Schryvers* antwoordt dat aanbeveling 24 niet is opgenomen in het voorstel van resolutie omdat het een voornamelijk federale bevoegdheid betreft. Als de tekst van het amendement een letterlijke weergave is van de aanbeveling, verzet ze zich evenwel niet tegen dit amendement.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* bevestigt dat het om een letterlijke weergave van de aanbeveling gaat.

Amendement nr. 2 strekt ertoe aan het laatste streepje een 10° toe te voegen, dat luidt als volgt: “10° bij de organisaties waar meerderjarigen met minderjarigen in contact komen de indiensttreding van begeleiders of trainers afhankelijk te maken van de voorlegging van een bewijs van goed zedelijk gedrag, model 2 (zie aanbeveling 68).”.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* verduidelijkt. De bijzondere commissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk, stelde dankzij de hoorzittingen immers vast dat de indiensttreding van trainers in de meeste sportverbanden of begeleiders in de jeugdbewegingen aan geen enkele voorwaarde was onderworpen, en dat met name niet werd nagetrokken of die trainers of die begeleiders niet waren veroordeeld wegens seksueel misbruik of pedofilie.

Dit resulteerde in aanbeveling 68: “De commissie suggereert de Gemeenschappen om de organisaties waar meerderjarigen met minderjarigen in contact komen, te verzoeken hun leden een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, model 2 voor te leggen.”.

Gelet op de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten met betrekking tot jeugd- en sportorganisaties stelt het lid voor dat deze aanbeveling wordt toegevoegd aan de resolutie.

Mevrouw *Marijke Dillen* verwijst naar de vraag om uitleg die zij op 19 mei 2011 samen met de dames Werbrouck en Schryvers hierover stelde aan de minister van Sport (*Hand. VI. Parl. 2010-11, nr. C241*). Dergelijke bepaling kan ertoe leiden dat ouders die chauffeur spelen voor de sportclub van hun kinderen, ook een getuigschrift van goed zedelijk gedrag moeten voorleggen. De spreekster is de mening toegedaan dat dergelijke maatregel in de praktijk niet haalbaar is. Ze suggereert mevrouw Van der Borgh haar amendement in te trekken.

Mevrouw *Katrien Schryvers* zegt dat minister Muyters in zijn antwoord heel genuanceerd heeft gereageerd op deze aanbeveling. Voorzichtigheid is belangrijk maar mag de werkbaarheid niet in de weg staan. Hij engageerde zich in zijn antwoord om naar andere waarborgen op zoek te gaan. Een getuigschrift zou bovendien valse verwachtingen kunnen scheppen. Om die reden is aanbeveling 68 niet opgenomen in het voorstel van resolutie. De spreekster zegt dat ze amendement nr. 2 niet zal goedkeuren.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* beslist amendement nr. 2 in te trekken.

3. Stemmingen

Amendement nr. 1 wordt eenparig met 8 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde voorstel van resolutie wordt eenparig met 8 stemmen aangenomen.

Tom DEHAENE,
voorzitter

Marijke DILLEN,
verslaggever

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° de aanbevelingen van de bijzondere commissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk, van de Kamer van Volksvertegenwoordigers;
- 2° het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, in het bijzonder artikel 19, dat de verdragsstaten oplegt om “alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied [te nemen] om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik, zolang het kind onder de hoede is van de ouder(s), wettige voogd(en) of iemand anders die de zorg voor het kind heeft”, waarbij deze maatregelen zo nodig “doeltreffende procedures [moeten] omvatten voor de invoering van sociale programma’s om te voorzien in de nodige ondersteuning van het kind en van diegenen die de zorg voor het kind hebben, alsmede procedures voor andere vormen van voorkoming van gevallen van kindermishandeling (...) en voor opsporing, melding, verwijzing, onderzoek, behandeling en follow-up van zodanige gevallen, en, indien van toepassing, voor inschakeling van rechterlijke instanties.”;
- 3° artikel 22bis van de Grondwet, dat bepaalt: “Elk kind heeft recht op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit. Elk kind heeft het recht zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan; met die mening wordt rekening gehouden in overeenstemming met zijn leeftijd en zijn onderscheidingsvermogen. Elk kind heeft recht op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen. Het belang van het kind is de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat. De wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel waarborgen deze rechten van het kind.”;
- 4° het decreet van 12 februari 2010 houdende instemming met het verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, opgemaakt in Lanzarote op 25 oktober 2007;
- 5° het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening;
- 6° de ‘Motion for a Resolution’ ‘Child abuse in institutions: ensure full protection of the victims’ van de Raad van Europa van 4 mei 2010;
- 7° de juridische context voor onder meer hulpverleners in onder meer artikel 422bis, 458 en 458bis van het Strafwetboek;
- 8° het decreet van 15 december 1998 houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 7 april 1998 tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg;
- 9° het decreet van 2 maart 1999 houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik;
- 10° het protocolakkoord (samenwerkingsakkoord) van 5 juni 2009 tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg;
- 11° het protocolakkoord (samenwerkingsakkoord) van 30 maart 2010 tussen de federale minister van Justitie en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

- 12° het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2001 ter uitvoering van het decreet van 19 december 1997 betreffende het algemeen welzijnswerk, in het bijzonder artikel 16, dat de volgende taken als mogelijke aanvullende taken van een centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) vermeldt:
 - a) de hulp- en dienstverlening aan slachtoffers van misdrijven, overeenkomstig het samenwerkingsakkoord tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap van 7 april 1998 inzake slachtofferzorg;
 - b) de hulpverlening aan seksuele delinquenten, overeenkomstig het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap van 8 oktober 1998 inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik;
 - 13° het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014, waarin de Vlaamse Regering zich onder meer engageert tot een versterking van de werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling;
 - 14° de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014, waarin de volgende acties worden vooropgesteld:
 - a) een sensibiliseringscampagne om het thema ‘geweld tegen jonge kinderen’ blijvend onder de aandacht te brengen;
 - b) een decretale verankering van de werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling, met een correcte positionering binnen het welzijns- en gezondheidslandschap en met name ten aanzien van de intersectorale toegangspoort integrale jeugdhulp en het onderzoek van situaties maatschappelijke noodzaak;
 - c) onderzoeken, in samenwerking met de FOD Justitie, van de mogelijkheid van casegebonden overleg inzake kindermishandeling tussen de justitiële, de politieke en de hulpverlenende sectoren; de start in een of meer gerechtelijke arrondissementen van een proefproject, waarbij vanuit de praktijk nagegaan wordt volgens welke bepalingen dit overleg gerealiseerd kan worden;
 - 15° de in plenaire vergadering aangenomen actualiteitsmotie tot besluit van het op 6 oktober 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de initiatieven van de Vlaamse Regering in verband met seksueel misbruik binnen de katholieke kerk en in andere gezagsrelaties;
- overwegende dat:
- 1° de aanbevelingen de deelstatelijke bevoegdheden raken;
 - 2° een consistent beleid ten aanzien van slachtoffers en daders van seksueel misbruik een gedeelde verantwoordelijkheid is van de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap;
 - 3° het Vlaams Parlement een actieve rol wenst op nemen in de optimalisering van het beleid rond seksueel misbruik in gezagsrelaties;
- vraagt de Vlaamse Regering:
- 1° in het kader van de interministeriële conferentie Justitie-Welzijn onverwijld de bespreking aan te vatten van de preventieve acties inzake seksueel misbruik die op alle bevoegdheidsniveaus moeten worden ondernomen, waarbij een tijdschema wordt opgesteld (zie aanbeveling 45) dat, wanneer het om minderjarigen gaat, ter advisering aan het Vlaams Forum Kindermishandeling wordt voorgelegd;
 - 2° de sportfederaties, de jeugdbewegingen en alle sectoren waar men met minderjarigen in contact komt, uit te nodigen om het handvest dat door Child Focus wordt aangekondigd, te onderschrijven (zie aanbeveling 67);
 - 3° er mee voor te zorgen dat de opleiding van de beroepsmensen binnen de structuren voor slachtofferzorg een onderdeel bevat over de strekking en de grenzen van artikel 458bis en 422bis van het Strafwetboek, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen twee hypothesen, naargelang de medewerker al dan niet de hoedanigheid van ambtenaar heeft (zie aanbeveling 51);

- 4° op te leggen dat alle organisaties en beroepsbeoefenaars die werkzaam zijn in de gezondheidszorg, het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorg en de welzijnssector binnen hun organisatie een stappenplan opstellen waarin duidelijk wordt vooropgesteld hoe met signalen en gevallen van seksueel misbruik moet worden omgegaan:
- a) dit stappenplan bestaat minimaal uit een fase waarin men de signalen van seksueel misbruik in kaart brengt, een fase van collegiale consultatie, en een fase waarin een gesprek met de cliënt plaatsvindt;
 - b) bij ieder signaal van seksueel misbruik moet de organisatie het zelf opgestelde stappenplan volgen (zie aanbeveling 52);
- 5° binnen het budgettaire kader, zowel de ouders als de kinderen te sensibiliseren voor de gevaren op het gebied van seksueel misbruik en pedofilie op het internet (zie aanbeveling 32);
- 6° er mee op toe te zien dat de arrondissementele raden voor slachtofferbeleid optimaler benut worden, waarbij deze overlegorganen proactief aangestuurd worden en jaarlijks publiek rapporteren over het gevoerde en gerealiseerde beleid (zie aanbeveling 49);
- 7° mee toe te zien op een goede samenwerking in de gevangenissen tussen de psychosociale diensten, de zorgteams (op plaatsen waar die bestaan) en de drie gewestelijke centra, met de gespecialiseerde voorzieningen van de gemeenschappen, om een naadloze overgang tussen de behandeling en de opvolging na de invrijheidstelling te bewerkstelligen (zie aanbeveling 61);
- 8° bij de federale overheid aan te dringen op een zo snel mogelijke implementatie van het ECRIS-systeem (ECRIS: 'exchange of information extracted from criminal records') voor uitwisseling van informatie over strafrechtelijke veroordelingen;
- 9° op basis van een gefaseerd actieplan uitgewerkt door de minister van Justitie in het kader van de interministeriële conferentie Justitie-Welzijn en op basis van nationaal eenvormige en internationaal vergelijkbare definities en classificaties betrouwbare en operationele registratiesystemen te ontwerpen en te hanteren binnen de sectoren waar seksueel misbruik in gezagsrelaties zich kan voordoen.
- Belangrijke te registreren aspecten zijn de volgende:
- kenmerken van het slachtoffer;
 - kenmerken van de dader;
 - aard en context van de feiten;
 - interventies ten aanzien van het slachtoffer;
 - interventies ten aanzien van de dader;
 - strafrechtelijke beslissingen (zie aanbeveling 24).